RETTEN I ROSKILDE

Udskrift af dombogen

DOM

Afsagt den 27. februar 2013 i sag nr. BS 6A-2176/2011:

[redacted] H
[redacted]
og
[redacted] M
[redacted]
mod
Finansiel Stabilitet A/S (tidl. Løkken Sparbank A/S)
Algade 16
4000 Roskilde

Sagens baggrund og parternes påstande

Denne sag er anlagt den 10. august 2011.

Sagen vedrører principalt spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgerne har været berettiget til at modregne to garantikapitallån optaget af sagsøgerne i december 2008 i Løkken Sparekasse med sagsøgernes indskud den 17. september 2008 på garantikapitalkonti.

Subsidiært vedrører sagen spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgerne har et erstatningskrav som følge af utilstrækkelig/ansvarspådragende rådgivning i Løkken Sparekasse den 17. september 2008 i forbindelse med indsættelse af indskud på garantikapitalkonti.

Sagsøgerne H og M [redacted] **har nedlagt følgende påstande:**

Principalt:
Sagsøgte tilpligtes at anerkende, at sagsøgtes tilgodehavende inkl. rentetilskrivning i henhold til garantikapitallånene optaget af sagsøgerne (bilag 5) er indfriet ved sagsøgernes modregning den 9. marts 2009.

Subsidiært:
Sagsøgte tilpligtes at betale kr. 400.000 til sagsøgerne med tillæg af procesrente fra den 18. december 2008.

Sagsøgte Finansiel Stabilitet A/S har nedlagt følgende påstande:

Principalt:

Frifindelse.

Subsidiært:

Frifindelse mod sagsøgernes anerkendelse af, at sagsøgtes tilgodehavende inkl. rentetilskrivning i henhold til garantikapitallånene optaget af sagsøgerne (bilag 5 og X) er delvist indfriet ved sagsøgernes modregning den 9. marts 2009 med et efter rettens skøn fastsat mindre beløb end det, sagsøgerne efter garantikapitallånene er skyldige.

I forhold til sagsøgernes subsidiære påstand:

Principalt:

Frifindelse.

Subsidiært:

Frifindelse mod betaling af et efter rettens skøn fastsat mindre beløb end DKK 400.000,00. Beløbet forrentes med tillæg af sædvanlig procesrente fra sagens anlæg til betaling sker.

Sagsøgte har nedlagt følgende selvstændige påstand:

Sagsøgerne tilpligtes at anerkende, at de af Løkken Sparekasse til sagsøgerne ydede garantikapitallån skal afvikles af sagsøgerne i overensstemmelse med vilkårene i de af sagsøgerne hver især udstedte gældsbreve (bilag 5 og X), der ligger til grund for garantikapitallånene.

Sagsøgerne har herover for påstået frifindelse.

Dommen er udfærdiget i medfør af retsplejelovens § 218 a stk. 2 uden fuldstændig sagsfremstilling.

Oplysningerne i sagen

Sagsøgerne opførte i 2007-2008 et nyt enfamiliehus på adressen [redacted]

Sagsøgerne var kunder i Løkken Sparekasse, og optog i forbindelse med byggeriet en byggekredit, som i juni 2008 blev afløst af et realkreditlån.

Der blev konstateret nogle mangler ved byggeriet, hvilket havde til følge, at sidste rate af entreprisesummen 400.000 kr. ikke skulle udbetales før manglerne forventeligt var udbedret ultimo december 2008.

Efter sagsøger [redacted] telefoniske henvendelse til Løkken Sparekasse blev beløbet indsat på sagsøgernes garantikapitalkonti. Beløbet blev samtidig opsagt til udbetaling den 17. december 2008.

I november 2008 fik sagsøger [redacted] under en telefonsamtale med en medarbejder i Løkken Sparekasse at vide, at der var indført midlertidig stop for indløsning af garantikapital, hvorfor de 400.000 kr. ikke kunne forventes udbetalt den 17. december 2008.

Sagsøgerne manglede derfor midler til betaling af sidste byggerate og måtte acceptere Løkkens Sparekasses tilbud om at optage garantikapitallån svarende til indskuddet på garantikapitalkontiene. Der blev for lånene udstedt gældsbreve.

Den 11. februar 2009 meddelte Løkken Sparekasse Finanstilsynet, at sparekassen ikke kunne opfylde solvenskravet i lov om finansiel virksomhed, § 24.

Ved brev af 9. marts 2009 erklærede sagsøgernes advokat overfor Løkken Sparekasse, at sagsøgerne havde modregnet deres fordring mod sparekassen i alt 400.000 kr. i sparekassens fordring mod sagsøgerne i henhold til de to optagne garantikapitallån.

Den 25. marts 2009 blev Løkken Sparekasses aktiver og passiver overdraget til Løkken Sparebank A/S (senere EBH Bank A/S) som var datterselskab af Finansiel Stabilitet A/S.

Den 26. marts 2009 blev Løkken Sparekasses tilladelse til at drive pengeinstitutvirksomhed inddraget af Finanstilsynet.

Den 13. marts 2009 indgav sagsøgerne klage til Pengeinstitutankenævnet, der traf afgørelse den 11. februar 2011.

Der har blandt andet været fremlagt kontoudtog fra sagsøgernes garantikapitalkonti, kvitteringer for garantindskud i 2005 og 2007 og vedtægter fra Løkken Sparekasse.

Der har mellem parterne været enighed om, at rette sagsøgte nu er Finansiel Stabilitet A/S.

Forklaringer

Der er under sagen afgivet partsforklaringer af sagsøgerne [redacted] og [redacted], samt vidneforklaringer af [redacted] og [redacted].

[redacted] har under sagen forklaret, at han er uddannet cand.merc. Han arbejder med It-systemer, herunder sundhedsløsninger indenfor Region Syddanmark. Han er gift med [redacted] og de har 3 drenge. De er bosiddende udenfor [redacted]

Kundeforholdet i Løkken Sparekasse startede i 2002. Løkken Sparekasse

tilbød høje renter på børneopsparingskonti. Sagsøgerne valgte at flytte deres børneopsparingskonti til Løkken sparekasse efter aftale med [redacted] V1 [redacted]. Børneopsparingskontiene havde tidligere stået i Jyske Bank i Vejle, hvor renten ikke var særlig høj. Sagsøgerne fortsatte med de almindelige bankarrangementer i Jyske Bank ind til 2003, hvor de blev pålagt en del gebyrer af Jyske Bank. Sagsøgeren talte med [redacted] V1, der oplyste, at der ikke var sådanne gebyrer i Løkken Sparekasse. Det blev derfor aftalt at sagsøgernes arrangementer i det hele skulle flyttes til Løkken Sparekasse. Arrangementet bestod af to lønkonti, et boliglån, et billån og kapitalpensioner.

I 2005 talte sagsøgerne om at bygge til det hus, som de havde. Det ville koste omkring 400.000 kr. De fik også udfærdigede tegninger. Et 6 % 30 årigt realkredit lån blev lagt om til et 4 % lån til 20- årigt. Herudover fik man et yderligere lån på 350.000 kr. til byggeriet på første salen. Det lykkes i midlertidig ikke at få tilladelse til ombygningen. Sagsøgerne havde således pludselig 350.000 kr. ekstra. I 2004 havde de købt ny bil og havde optaget et lån på. 250.000 kr. i Løkken Sparekasse. De fandt, at det var en god ide at afvikle billånet, og så var der 100.000 kr. tilbage. De talte med [redacted] V1 om placeringen af de 100.000 kr., og hvor man kunne få en god rente. Sagsøgerne stod ikke og skulle bruge pengene her og nu. [redacted] V1 anbefalede et indskud på en garantikapitalkonto. Hun nævnte, at dette gav en god rente. De blev enige om at placere de 100.000 kr. på en konto i hver deres navne med 50.000 kr. på hver. Sagsøgerne fik at vide, at det var konti, der af og til blev åbnet for indskud. Der blev ikke nævnt noget som helst om nogen risiko herved. Det er sagsøgeren helt sikker på. Han havde slet ikke noget ønske om at gamble med sine penge. Han har altid haft et ønske om at kende de faste udgifter, og hvad der skulle betales i realkredit. Havde han vidst, at der var nogen som helst risiko, havde han slet ikke valgt dette. Så vidt han husker blev der heller ikke nævnt andre muligheder for placering. Han husker ikke, at der blev nævnt en garantkonto til lavere rente. De første indskud på 2x50.000 kr. skete i april 2005. Det var [redacted] V1, der udformede dokumenterne. Der blev sendt papir til sagsøgerne og sat en gul lap, hvor der skulle skrives under. Papirerne skulle så sendes tilbage efter underskrift. Alt foregik pr. telefon i øvrigt. Det var også den procedure, som blev benyttet ved andre ekspeditioner, f.eks. med billånet.

De 2x50.000 kr. blev senere hævet. Sagsøgeren ringede til [redacted] V1 og sagde, at pengene skulle flyttes over på lønkontoen, da de skulle bruges. Han kan ikke præcis huske, hvad de 2x50.000 kr. blev hævet til. Sagsøgeren udtaler, at han aldrig har set [redacted] V1 personligt. De har kun haft kommunikation pr. telefon. Da tilbygningen ikke kunne gennemføres på det hus de boede i, gik de og overvejede situationen. Tre børn fyldte mere og mere, og de blev enige om at sælge huset. De havde set, at der var nogle grunde tæt ved til salg. De fik deres hus solgt i marts 2007 og et salgsprovenue på cirka 1,3 million. Umiddelbart efter blev de grunde, de havde set, sat til salg og de købte en grund til 825.000 kr. Boligmæssigt valgte de så at bo til leje i Vejle. Efter grundkøbet var der 500.000 kr. tilbage af provenuet. De skulle bruges blandt andet til en arkitekt og til at få

bygget hus på grunden. Sagsøgeren havde en dialog med Løkken Sparekasse og særligt med [redacted] Han forklarede hende om situationen, her under, at de havde sat en arkitekt på til det nye hus. Der blev talt om placeringen af de 500.000 kr. [redacted] nævnte muligheden for at indskyde på garantikapitalkonti, da grænserne var hævet. [redacted] anbefalede at de 500.000 kr. blev sat ind på garantikapitalkontoen, så de stod der til byggeriet og med en god rente. [redacted] tale ikke om, at der var nogen som helst risiko ved at indsætte de 500.000 kr. på garantikapitalkonti. Fremgangsmåden ved indsættelse var i øvrigt den samme som ved de 2x 50.000 kr. Sagsøgerne fik papirer, der skulle skrives under. Dette gjorde de, og papirerne blev sendt retur til Løkken Sparekasse.

Omkring byggeriet havde de nu grunden og tegninger og tog kontakt til tre bygmestre. Det blev oplyst, at det ville koste 2,8 millioner at bygge huset, og heraf havde de så de 500.000 kr. selv. Der var brug for en byggekredit på 2,3 millioner kroner og det blev bevilliget efter aftale med [redacted] Aftalen var også, at de 500.000 kr. først skulle bruges, og at de skulle komme fra garantikapitalkontiene. Pengene var indsat på hver deres konti med 250.000 kr. på hver. Når de 500.000 kr. var brugt kunne man så trække på byggekreditten. De beløb man kan se er trukket, på blandt andet 150.000 kr. og 99.000 kr. har relation til byggeriet af det nye hus.

[redacted] var meget involveret i projektet, og al korrespondance gik gennem hende. Hun ville gerne se, hvad det var Løkken Sparekasse finansierede, og hun kende jo allerede deres økonomi tilbage fra 2003. Den permanente finansiering efter byggeriets afslutning endte med at blive et realkredit lån der blev hjemtaget i juli 2008. Det var et 7 % 30-årigt realkreditlån. Provenuet blev indsat og udlignede byggekreditten. Entreprise rater blev betalt, og alt var helt efter aftale med [redacted]. Alle regninger blev sendt til Løkken Sparekasse, og [redacted] betalte så raterne.

Sidste rate var på 400.000 kr. Den var øremærket til tømreren, men blev tilbageholdt, fordi der var nogle problemer med at få godkendelse. Der var lavet nogle tæthedsprøver, og der var et problem med at få prøverne godkendt. Der skulle ske noget yderligere tætning af huset. Der forestod således nogen afhjælpningsarbejder. Det blev nævnt, at disse arbejder kunne udføres i november og december 2008. Det blev derfor bestemt, at den sidste rate på 400.000 kr. skulle betales i december 2008, når tæthedsproblemet var afhjulpet. Parterne var flyttet ind i huset den 1. juli 2008, og det var i september, at man kendte til problemet, og at raten på de 400.000 kr. skulle tilbageholdes til december 2008.

De 400.000 kr. stod på byggekreditten som en positiv saldo. Byggekreditten gav stort set ingen rente. [redacted] tog så kontakt til Løkken Sparekasse og spurgte om der var mulighed for at få en bedre rente på de 400.000 kr. i de kommende tre måneder og indtil sidste rate skulle betales i december. Det blev aftalt, at pengene skulle ind på garantikapitalkontoen.

Sagsøgeren ringede i midten af november til Løkken Sparekasse i andet ærinde. Han talte med [redacted], som sagde, at der stod noget om

garantikapitalkonti på Løkkens Sparekasse hjemmeside. Der stod, at der var et midlertidigt stop for udbetaling. Det var et solidaritet stop med andre Sparekasser. [redacted] sagde, at Løkken Sparekasse ikke var i problemer. Sagsøgeren spurgte, hvad de så skulle gøre, da de jo skulle betale tømrerens sidste rate i december 2008. [redacted] sagde, at det havde man allerede talt om i Løkken Sparekasse, og det man kunne tilbyde var et garantikapital lån med tilsvarende beløb og en rente, der modsvarede renten på garantikapital indskudskontoen. Det var [redacted] forslag, og sagsøger havde ikke selv spurgt om de kunne låne penge. Han mener ikke, at han sagde noget, og han blev vel noget paf over situationen, og i øvrigt var han på arbejde, så han kunne ikke sige så meget. Han talte så med [redacted] om situationen, og [redacted] ringede efterfølgende op til Løkken Sparekasse. Det endte med, at de så optog de to garantikapital lån. Proceduren var som tidligere, at de fik sendt papir, som skulle skrives under og returneres. De tænkte ikke på det tidspunkt på nogen form for modregning. Det, der lå dem på sinde var, at de havde et behov for at betalte regningen til tømreren, og det var vigtigt for dem. Det var først efter at de fik advokat, at denne nævnte muligheden for modregning. Ingen af sagsøgerne var tilfredse med situationen, men havde følt sig nødsaget til at låne og så afvente situationen, herunder at der igen blev åbnet for udbetaling for garantikapital, så de kunne få lånene ud af verden. Løkken Sparekasse tilkendegav også, at det kun var noget midlertidigt. [redacted] sagde, "at når vi lukker op igen, får i indfriet lånene".

Sagsøgerne har aldrig deltaget i møder. De har fået Garantnyt og også nogle indkaldelser. De har aldrig gjort sig nogen overvejelser omkring det modtagne materiale. De har formentligt skimmet det igennem, men i øvrigt ikke langt nogen særlig vægt på det. Ingen af sagsøgerne vidste, hvad der lå i ordet garantikapital inden sagen. De er ikke stødt på det i andre pengeinstitutter, og der er heller ingen i deres familie eller omgangskreds, der har været garanter. Sagsøgeren har formentligt set bilag 12, kvittering for indbetaling garantikapital 250.000 kr., men han mener ikke, at han i den sammenhæng, har skrevet noget under. Han har måske læst kvitteringerne, men han ikke studset over noget. Det er hans opfattelse, at det var et indskud på en højrente konto. Han har ikke hæftet sig i ordet ansvarlig kapital. Han fik heller ikke andet materiale. Det var [redacted], der i det væsentlige tog sig af alle deres forhold. Sagsøgeren har en kapital pension, hvortil der er knyttet aktier. Kapitalpensionen er på 120.000 kr. i alt. Ingen i deres familie eller deres omgangskreds har særlig indsigt i bankverdenen. Han har aldrig været til nogen møder personligt i Løkken Sparekasse.

[redacted] har forklaret, at hun er sygeplejerske. Hun har siden 1995 arbejdet på Vejle Sygehus. Hun er vokset op i Nordjylland mellem Løkken og Hjørring, og kender Løkken fra sin barndom og opvækst. Med hensyn til baggrunden for, at de kom til Løkken Sparekasse, er det som [redacted] har fortalt. Hun kan endvidere bekræfte det, som [redacted] har fortalt om salget af huset, grund købet og de 500.000 kr. der var i overskud. Efter indfrielse af billån og anden gæld var der 100.000 kr. tilbage, som blev indsat på garantikapitalkonti i april 2005. Hun opfattede dette som en højrente konto og et tilbud, som man fik som god kunde.

Det er korrekt, at der i december 2007 blev indsat 2x250.000 kr. på deres garantikapitalkonti, hvilket var provenuet fra salget af huset og efter købet af grunden. I det nye hus fik de finansieringen på plads i form af et realkreditlån. Det var Totalkredit, som var Løkken Sparekasses faste samarbejdspartner. De flyttede ind i juli 2008, og der var nogle problemer med tætheden. Realkreditlånet var udbetalt, og byggekreditten gik i plus på 400.000 kr., da en rate til tømreren måtte tilbageholdes. Den skulle først betales i december 2008, hvor de konstaterede mangler omkring tæthed kunne forventes at være afhjulpet. Hun ringede derfor til Løkken Sparekasse og spurgte, om man kunne få en bedre rente på de 400.000 kr. der stod på byggekreditten. Den gav stort set ingen rente. Hun talte da med [redacted] og orienterede hende om situationen omkring de testprøver, der skulle laves og det forhold, at tømreren først skulle betales i december 2008. Renten på byggekreditten var formentlig enten 0 eller 0,5 %. Hun talte med [redacted] den 17. september 2008. Hun spurgte [redacted] om de 400.000 kr. kunne indsættes et sted, hvor beløbet gav en bedre rente end på byggekreditten. Der blev talt om, at tømreren skulle betales tre måneder efter, i december 2008. [redacted] sagde, at man kunne sætte beløbet ind på garantikapitalkontiene. Sagsøgeren sagde at betingelsen var, at de kunne være sikre på at de havde beløbet igen i midten af december 2008. Hun mente, at der inden var indført en binding på tre måneder, hvilket hun nævnte for [redacted]. [redacted] sagde imidlertid, at der ikke var noget problem hermed, fordi man bare kunne sætte beløbet ind og så samtidig sætte det til udbetaling den 17. december 2008. Sagsøgeren sagde, at det så var en god løsning. Hun kunne også se på netbanken, at de 400.000 kr. figurerede som en fremtidig postering og til udbetaling den 17. december 2008. Der blev ikke af [redacted] nævnt nogen risici overhovedet i den forbindelse. Den eneste klausul var, at beløbet skulle være bundet i tre måneder. Det løste man så ved, at beløbet blev opsagt straks. Andre muligheder for god rente blev ikke nævnt af [redacted], og heller ikke en garantkonto. [redacted] talte straks og kun om garantikapital konto som den bedste mulighed, hvor renten var 5-6 %. Anita nævnte slet ikke noget om, at sagsøgerne kunne miste pengene, hvis Løkken Sparekasse krakkede inden 17. december 2008. [redacted] var også klar over, at sagsøgerne ikke på nogen måde kunne accepterer at løbe nogen risici. Hun kendte jo deres økonomi og vidste, at de 400.000 kr. kom fra realkredit lånet og var øremærket til byggeriet/tømreren. Hvis sagsøgerne havde fået at vide, at der var mulighed for en garantkonto uden risici og til 4 % havde hun valgt denne. Det vigtigste var, at der ikke var nogen risici, fordi at sagsøgeren skulle bruge de 400.000 kr. i december. En rente forskel på mellem 1 og 2 % ville være helt uden betydning. Det vigtigste var, at der ikke var nogen risiko. Efter telefon samtalen den 17. september 2008 endte det med, at beløbet blev sat over på garantikapitalkontiene. Hun kunne alene se posteringen på netbank, men de fik hverken kvitteringer eller papir på noget. Hun slog sig dog til tåls med, at man kunne se beløbet figurerede til udbetaling den 17. december 2008. Hun er 100 procent sikker på, at hun aldrig fik yderligere omkring transaktionen. Det var [redacted], der ringede i midten af november 2008 og fik at vide, at der var midlertidigt stop for udbetaling. Det var i anden anledning, at han ringede. Hun blev meget oprevet og ville slet ikke tro på, at det kunne gælde

dem. Hun mente, at det måtte var en fejl. Hun ringede til [redacted] næste dag. Hun argumenteret om, at de jo havde en klar aftale, og hun jo slet ikke havde fået at vide, at der var nogen risiko. [redacted] nævnte så, at det jo var ansvarlig kapital. Dette havde hun aldrig hørt om før. [redacted] sagde, at hun var ked af det, men at det midlertidige stop var i solidaritet med andre Sparekasser. Når det midlertidige stop ophørte, kunne de få pengene ud igen. [redacted] nævnte ikke noget lån på det tidspunkt. Det ville hun heller ikke have været klar til. Hun var ret afvisende overfor at skulle optage lån. Telefonsamtalen sluttede således uden nogen aftale om en løsning.

Hun ringede et par dage senere til [redacted] igen. Hun forsøgte at komme med nye argumenter for udbetaling, og hun sagde, at Løkken Sparekasse var nødt til at udbetale det. Da [redacted] argumenter slap op, fik hun så den kundechefrådgiver, der var over [redacted] i tale. Det var [redacted]. Hun satte [redacted] ind i situationen, men han kendte den allerede. Hun havde i mellem tiden hørt rygter om, at Løkken Sparekasse ikke kunne leve op til solvenskravene. Hun spurgte [redacted], hvad det drejede sig om, men [redacted] sagde, at det ikke havde hold i virkeligheden, og at Løkken Sparekasse var sund og velkørende. [redacted] sagde, at han jo godt vidste, at sagsøgerne var i en svær situation, men hvis det midlertidige stop ophørte, ville de få deres penge ud. Sagsøgeren indså, at hun ikke kunne argumentere videre, og hendes vrede blev afløst af bekymring for, om Løkken Sparekasse nu ville overleve. Samtidig havde samtalen med [redacted] haft beroligende virkning, og hun håbede så, at der ikke var hold i rygterne. Efterfølgende måtte sagsøgerne så indse, at de var nødt til at accepterer [redacted] tilbud om garantikapital lån. De havde ikke andre muligheder. De ville ellers ikke kunne betale tømreren. Sagsøgeren var meget utilfreds med situationen. Efter de to lån var udbetalt, krydsede hun stadig fingre for, at Løkken Sparekasse ville overleve, og hun begyndte også at overveje, om de overhovedet kunne blive i deres hus. Hun klagede til Løkken Sparekasse efter denne var krakket i 2009. Hun bad igen om at få sine penge. Hun begyndt også at skrive et brev til Pengeinstitutankenævnet, men det hele blev så kompliceret, at sagsøgerne valgte at gå til advokat. Det er korrekt, at de har fået tilsendt "Garant nyt" og været inviteret til møde. De har dog aldrig deltaget i nogen møder. De har opfattet det tilsendte som noget almindelig markedsføringsmateriale.

Ud over de kvitteringer der findes i sagen fra 2007 og 2005, har de formentlig fået tilsendt de almindelige forretningsbetingelser. Sagsøgeren menes ikke, at have set vedtægterne før under sagen. Kvitteringen var ikke noget, der efter hendes opfattelse kunne sammenlignes med "Garant Nyt". Det var to forskellige ting. Hun har aldrig ejet aktier, og der er ingen i hendes omgangskreds, der har været indskyder på garantikapitalkonti.

Vidnet [redacted] har forklaret, at hun tog HF, og at hun efterfølgende blev elev i Løkken Sparekasse. I 1995 efter en toårig uddannelse tog hun finansdiplom. Det er også en toårig uddannelse. Hendes stilling i Løkkens Sparekasse var primært at være privat kunderådgiver. I dag arbejder hun i en nordjysk bank, som overtog Løkken Sparekasse og

dennes lokaler. Vidnet har samme funktion i dag. Hun er fortsat privatkunderådgiver.

I 2005 havde vidnet som privat kunderådgiver vel omkring 200-250 kunder. Herunder havde hun [redacted] og [redacted] som kunder. Hun har aldrig set dem personligt. Hun mener, at de blev kunder engang i 2005, men hun husker det ikke præcist. Hun mener, at det vist var i forbindelse med, at Løkken Sparekasse tilbød gode renter på børneopsparingskonti, at [redacted] og [redacted] blev kunder i Løkken Sparekasse. Vidnet husker ikke umiddelbart noget om omlægning af et realkredit lån i [redacted] og [redacted] første hus, og at de måtte opgive noget tillægsbyggeri. Hun kan heller ikke huske nogen dialog i forbindelse med 100.000 kr. der blev indsat som 2x50.000 kr. på garantikapitalkonti.

Vidnet er foreholdt, at Løkken Sparekasse gav en byggekredit på 2,3 millioner. Vidnet udtalte, at hun nok skulle undersøge sagsøgernes økonomi, før kreditten på 2,3 millioner blev givet. Normalt vil man får årsopgørelser og lønsedler, og der skal også være flere til at bevillige et lån i den størrelsesorden. Hun kan godt huske noget om noget overlapning i forbindelse med salg af huset og køb af grunden, og at der var en periode hvor sagsøgerne var uden hus. Hun husker ikke noget om et beløb, der var tilovers på 500.000 kr., og indsætningen i april 2007, til en god rente.

Vidnet er foreholdt, at de 500.000 kr. blev sat ind med 2x250.000 kr. på hver af sagsøgernes konti. Hun udtalte, at hun umiddelbart ikke kan genkende sig noget herom. Hun mener, at det primært var [redacted] hun talte med. Omkring byggekreditten vil det normalt være således, at der betales i rater. Der betales i takt med, at huset bliver gjort færdigt. Vidnet ville også i et sådan forløb være involveret og få fakturaer og sørge for betaling af rater. I nogle tilfælde kan det også være således, at man er ude på stedet og se, om der rent fysisk sker noget om byggeriet. Særlig i den første fase vil der være en tæt dialog med kunderne. Vidnet har formentligt også være involveret i selve projektet og har haft indsigt i dette. Det er vigtigt, at man kan se hvad projektet går ud på. Herfra kan man også vurdere, hvordan man skal videre og omkring finansiering med realkredit.

Vidnet bekræftede, at man i høj grad har indsigt i kundens økonomiske forhold. Det er man nødt til at have. Hun husker ikke her, hvad det konkret blev til omkring den endelige finansiering med realkreditlån. Det er korrekt, at Totalkredit var Løkken Sparekasses faste samarbejdspartner, og vidnet har formentligt foretaget ekspeditionen for sagsøgerne omkring hjemtagelse af realkreditlån. Det vil være normalt at realkreditlånet, når det er bevilliget og udbetalt, går ind og indfrier byggekreditten. Hun kan ikke huske noget omkring mangler ved huset efter, at sagsøgerne var flyttet ind, men det kan godt være, at der måske var noget, der var galt. Renten på en byggekredit vil være tæt på ingen ting.

Hun kan ikke umiddelbart huske, at hun skulle have haft en samtale med [redacted] omkring en rente på et beløb på 400.000 kr. i september 2008. Vidnet ville dog klart vide, at de 400.000 kr. der var i overskud på en

byggekredit stammede fra et realkreditlån. Vidnet ville formentligt også vide, hvad beløbet skulle bruges til. Hun husker ikke, at hun har talt med [redacted] om muligheden for en bedre rente, og hun mener, at hun i øvrigt mest talte med [redacted] Har hun talt med [redacted], har hun sikkert oplyst, hvad der var af muligheder for bedre forrentning af beløbet kr. 400.000. En garantkonto er et produkt der er tilknyttet garantikapital. Det er en sådan som er omtalt på side 82 i dokument samlingen. Andre højrente produkter tror vidnet ikke har været på tale.

Der skal være tale længere aftale indskud end 3 måneder, hvis det skal være højere rente. Garantkontoen er en almindelig indlånsrente, som også dækkes af indskyderfonden, såfremt penge instituttet krakker. Hun kan ikke huske, om hun har drøftet muligheden om en garantkonto med sagsøgerne. Hun kan heller ikke lige huske, hvorfor beløbet blev indsat på garantikapitalkontiene. Hun kan godt se billedet på side 83 i dokumentsamlingen og se, at beløbet er opsagt til den 17. december 2008. Der var på det tidspunkt 3 måneders opsigelse på beløb på garantikapitalkonti. Beløbene blev vel opsagt, fordi pengene skulle bruges 3 måneder efter. Det har [redacted] muligvis sagt til hende, det er nok sandsynligt. Det var heller ikke unormalt at opsige beløbet samtidig med, at beløbet blev indsat. Det skete jævnligt. Vidnet husker ikke at have sagt til sagsøgerne, at såfremt sparekassen kom i økonomiske vanskeligheder, kunne det bevirke, at opsigelsen ikke fik nogen virkning. Når der flyttes fra en konto, her byggekreditten, til en anden konto, ville man bare få en kvittering, og en sådan er sikkert sendt til sagsøgerne. Det har bare været en kort kvittering.

Første gang man indskyder på en garantikapitalkonto får man en slags kvittering, og samtidig får man også vedtægterne. Et eksempel på sådan en kvittering, er den, der er på side 122 i dokumentsamlingen. Man skal ikke som indskyder skrive noget under. Man får bare materialet til sendt. Vidnet kan i dag se, at det ikke er det rigtige at indsætte på garantikapitalkonti i en sådan situation. Garantikapitalkonti var heller ikke tiltænkt anvendt på den måde. Hun kan ikke huske, om hun dengang gjorde sagsøger opmærksom på, at det var en dårlig ide at gøre sådan. Vidnet husker ikke, at hun har haft en samtale midt i november med [redacted] om det midlertidige stop på udbetaling. Hun husker heller ikke, at hun talte med [redacted] efterfølgende og i november 2008. Vidnet husker ikke, hvordan sagen løste sig, men man stillede vel andre midler til rådighed for sagsøgerne og lavede vel nogle garantikapital indskudslån. Det gjorde man til de, der var i problemer. Det var Løkken Sparekasses eget forslag at lave disse lån. Det har nok været vidnet, der foreslog dette til sagsøgerne. Der var nok et specielt renteforhold, men vidnet husker ikke sammenhængen mellem renten på henholdsvis garantikapitalindskudskontoen og garantikapitallånekontoen. Det kan godt have været samme rente. Vidnet husker ikke, om Løkken Sparekasse skulle have sikkerhed for disse lån.

Vidnet bekræfter ad gældsbrevet på side 85 i dokument samlingen, at vilkåret under særlige bestemmelser er noget usædvanligt. Hele forventningen var dog, at der var tale om en midlertidig løsning. Vidnet

havde ikke på det tidspunkt nogen forventning om, at hele eksistensgrundlaget for Løkken Sparekasse var truet. Man troede, at det hele løste sig, så lånene kunne udlignes, når garantikapital indskuddene kunne udbetales igen. Vidnet mener, at den mundtlige rådgivning ved tegning af garantikapitalindskud var den samme gang på gang. Vidnets generelle rådgivning ved første gangstegning var, at der var tale om ansvarlig indskudskapital. Der blev også generelt sagt, at man måske kunne miste sine penge. Det blev generelt sagt første gang. Det blev også nævnt, at man kunne sidestille det med aktier og sagt, at hvis Sparekassen gik neden om og hjem, kunne pengene være væk. Vidnet har også generelt rådgivet om opsigelses perioder ved garantikapitalindskudskonto og sagt, at det ikke var dækket af indskydergarantifonden. Der var en intern instruks i Løkken Sparekasse omkring det, som man skulle sige i den forbindelse. Man har nok fået instruks omkring rådgivning omkring ansættelsen. Vidnet husker ikke, at der var løbende møder med opfølgning omkring regler. I slutningen af 2008 husker vidnet ikke, at hun skulle have lovet sagsøgerne, at de ville få deres penge igen, men vidnet havde selv en forventning om det kunne ske.

Der var i øvrigt generelt fokus på renter i 2008. Rente størrelsen og risikoen følges dog som regel ad. Hvis kunder tidligere havde tegnet garantikapital og senere ønskede at tegne igen, ville man generelt give samme mundtlige rådgivning igen. Sagsøgerne havde ikke tilkendegivet, at de ikke var risikovillige. Ved nytegning af de 2x250.000 kr. ville vidnet igen, særskilt, rådgive om risikoen og det havde hun pligt til. Man ville også få kvitteringer igen. Dette ville blive fremsendt til kunderne. Der fandtes noget brochure materiale omkring garantikapitaler. Det var ikke en fast del at medsende denne brochure sammen med kvitteringer. Vidnet kan ikke sige, om hun har sendt en sådan til sagsøgerne. Da det midlertidigt stop blev indført i starten af november 2008, fik hun en lille mistanke om, at ikke alt var som det skulle være. Så kom den interne instruks om, at kunder der havde garantikapital ikke kunne få deres penge ud, og der blev stillet garantikapital lån til rådighed. Vidnet kan ikke huske, om man skulle sige noget specielt til de kunder, der ikke var interesseret i lån.

Vidnet V2 [redacted] har forklaret, at han er bank uddannet. Herudover har han taget finansdiplomstudiet. Han er oprindeligt uddannet i Bikuben og kom til Løkken Sparekasse i 1992. Her har han taget kurser efterfølgende. I dag er han ansat som souschef i Nordjyske Bank, og på det sted, hvor Løkken Sparekasse oprindelig havde lokalitet. Han er almindelig privatkunderådgiver. Han var i 1995 erhvervsrådgiver i to år. Han havde også et midlertidigt stop i cirka fire år, hvor han var ejendomsmægler. Det var i 1997 til 2001. I 2001 kom han så tilbage til Løkken Sparekasse. Hans område var kreditforeningsvurderinger og rådgivning af privatkunder. Han blev privatkunde chef i 2005, som led i en større rokade. Han har været ansvarlig for Løkkens Sparekasses privatkunderådgivere. Da der var flest, var der cirka 14.

I 2007-2008 havde Løkken Sparekasse vel ca. 16.000 kunder. Der var

kommet en tilvækst på grund af en god rente på børneopsparingskonti. Det var en god del af kunderne. Helkunder var nok cirka 10.000 eller lidt mindre, heraf var der cirka 5.500 garanter. På et tidspunkt blev det indført, at man skulle have garantikapital for at have en børneopsparingskonto. Man kunne ellers ikke håndtere de mange børneopsparingskonti, som man havde fået, og man ønskede ikke at sætte renten ned. Betingelsen om at tegne garantikapital for at få en god børneopsparingskonto, blev formentlig indført i 2004, 2005 eller 2006.

Man havde også garantkonto, hvor man fik bedre rente end en almindelig lønkonto. Det er en sådan, der findes på side 82 i dokumentsamlingen. Ansvarlig garantikapitalindskud gav lidt højre rente end beløb på garantkonto. Garantkonto og almindelige konti er omfattet af indskyder garantifonden. Med hensyn til andre højrente produkter, var der på et tidspunkt nogle, hvor man skulle binde et beløb på 10, 15 eller 20 måneder. Vidnet husker ikke, hvornår de blev indført og der var i øvrigt heller ikke så mange af dem. Der var dog også almindelige aftaleindskud på 3 måneder, uden at vidnet husker renterne på sådan en. Af de cirka 5000 kunder der alene havde børneopsparingskonti, har formentligt halvdelen haft garantikapitalindskud også.

Der var kun få kunder, der havde garantikapitalindskud på over 200.000 kr. og af sådanne, var der nok under 100, dette er dog alene vidnets gæt. Man fik på et tidspunkt garantbeviser, der var i 90'erne. På et tidspunkt havde man havde 5.000 kr. som maksimum, der senere blev forhøjet til 20.000 kr. Man gik så væk fra garantbeviser nok i halvfemserne.

Hvis man midt i 2005 oprettede en børneopsparingskonto, ville man have en garantikapitalkonto samt en afkastkonto. Hvis man oprettede en garantikapitalkonto i 2005, fik man sendt vedtægter, seneste regnskaber, Garant Nyt og en kvittering. Hvis man hævede beløbet og senere indsatte et nyt indskud eksempelvis to år efter, ville man nok næppe få vedtægterne tilsendt igen, men man ville få tilsendt Garant Nyt og en kvittering for indsætning. Havde man en garantikapitalkonto, kunne man bare ringe og få sat eksempelvis 250.000 kr. ind. Der ville være lidt forskel på hvor meget man gjorde ud af det, om der var tale om 5.000 eller 250.000 kr. Der vil være forskel i den snak, man havde med kunden omkring det forhold, at der jo var tale om ansvarlig kapital. Det skal kunden orienteres om, også selv om man har fået det at vide før.

Hvis man indsætter et beløb på 250.000 kr., skal der være en grundig snak med kunden og rådgiveren. Indsætningen på garantikapital er et typisk langtidsindsættelse og noget stabilt. Det er typisk ikke en konto med mange transaktioner.

I 2006 blev der indført et 3 måneders varsel for hævning for et beløb på garantikapitalkonti. Det var i forbindelse med, at grænsen for indskud gik op til 250.000 kr. Der havde vist også tidligere i vedtægterne været noget om 3 måneders varsel, og på det tidspunkt, hvor grænsen var 50.000 kr., men dette blev ikke håndhævet før 2006. Efter 2006 kunne man således ikke

ringe til sin bankrådgiver og bede om at få 50.000 kr. hævet i næste uge fra en garantikapitalkonto. Selvom dette var hovedreglen, kan vidnet dog ikke afvise, at det er sket og også uden dekort. Man kunne dog hvis der var 3 måneders opsigelse godt få beløbet mod betaling af dekort, og efter 2006 er der sikkert også eksempler herpå. Vidnet kender dog ikke til eksempler i efteråret i 2008.

Der var en del skriverier i sommeren 2008 om Løkken Sparekasse. Det midlertidige stop for udbetaling blev indført i november 2008. Vidnet har aldrig haft noget personligt med [redacted] og [redacted] at gøre. Han husker dog deres navne, der er lidt usædvanlige. Vidnet husker ikke hvorfra.

Vidnet er foreholdt, at der blev bevilliget en byggekredit på 2,3 millioner, og vidnet udtaler, at det godt kan være derfra, at han husker navnet [redacted] Vidnet kunne dog ikke selv bevillige en sådan kredit.

Før 2007 og 2008 og før skriverierne om Løkken Sparekasse opstod, var risikoen ved garantikapitalindskud for vidnet rimelig teoretisk. Det var ikke en reel risiko. Når vidnet har rådgivet herom, kan han godt have sagt, at pengene var tabt, hvis Sparekassen gik konkurs, men det blev samtidig sagt med et smil og forstået på denne måde, at det mente vidnet ikke ville ske. Rådgivning kan dog udtrykkes på mange forskellige måder, og vidnet har hørt mange variationer i ordvalget.

Vidnet er foreholdt det konkrete eksempel, at hvis der er overskud på 400.000 kr. på et realkreditlån, der skal stå 3 måneder indtil sidste rate af et byggeri kan betales, og kombineret med det forhold, at kunden har bedt om en god rente. Vidnet udtaler, at en garantikapitalkonto ikke vil være egnet hertil. Det er ikke velegnet henset til, at der alene er tale om 3 måneder. Det rette valg ville være en garantkonto, den er beregnet til sådanne transaktioner.

Der blev inden stoppet i november 2008 hævet vel 10-15 millioner kroner på garantikapitalen. Der var en udvikling der gjorde, at to andre Sparekasser måtte stoppe for udbetaling, og Løkken Sparekasse valgte så at stoppe også. Det var formentligt også kombineret med skriverierne i dagspressen.

Vidnet bekendt er det midlertidige stop aldrig er ophævet og gælder stadig for de eksisterende sparekasser. Det er korrekt, at der var en del kunder, der kom i knibe på grund af stoppet. Vidnet var ikke selv med til at opfinde garantikapital lån, men der var et klart behov for det. Lånene skulle have samme rente således, at renterne gik ud mod hinanden. Vidnet kan ikke huske, om han har været involveret i at låne til [redacted]. Det var garantikapitallån uden sikkerhed. I november 2008 havde man en forventning om, at det midlertidig stop blev ophævet, og så kunne beløbene ud mod hinanden. Ingen troede at finanskrisen ville vare så længe. Man kan også se i gældsbrevene, at der er særlige bestemmelser omkring forfald. Vidnet ved ikke, hvor mange der fik sådanne garantikapital lån, men 100-150 ville være et kvalificeret gæt. Det var ikke noget, der blev tilbudt bredt, men kun til de kunder der skulle bruge pengene. Vidnet har ikke kendskab

til andre, der var i sagsøgernes situation, den er nok enkeltstående. Vidnet mener ikke, at der er nogle tilbage af disse garantikapital lån. Der har været en længere rykkerprocedure, og lånebeløb er muligvis ført over til andre lån. Vidnet tror ikke, at der er nogle tilbage i dag. Vidnet er ikke klar over, at sagsøgernes lån er gået over til sagsøgte.

Det var vel i februar eller marts 2009, at det gik op for vidnet, at hele sparekassens eksistensgrundlag stod på skud. Inden da havde man ikke anset garantikapitalen for tabt. Den bedste rente var garantikapitalkonti. Med hensyn til, om der var pligt til at udbetale til de, der var opsagt før november 2008, hvis det midlertidige stop ophørte, udtaler vidnet, at denne situation ikke har været vendt. Hvis en garant ellers opsagde, mener vidnet at der var pligt til at udbetale. Sådan opfattede vidnet det. Det var da en 3 måneders opsigelses periode. En kort midlertidig placering af midler ville bevirke, at en garantikapitalkonto ikke var egnet. Det er korrekt, at kunderne i efteråret i 2008 var meget fokuseret på renterne. Der blev tænkt på renter, og der var ikke tilsvarende fokus på risikoen ved at ansvarligkapital. Grunden til man hævede til 250.000 kr. ved indskud, var at andre sparekasser havde sådan et tilbud. Det er vidnets opfattelse, at man i Løkken Sparekasse formentlig gav samme rådgivning som ved aktier. Som rådgiver skal man nok være opmærksom på god skik over for kunderne og information af disse. Man kan her ønske, at man havde sikret sig, at kunden vidste, hvad der var skrevet under på og hvad der var udleveret og hvad der var rådgivet om.

Løbende orientering af medarbejdere, herunder om rådgivning ville typisk ske på morgen møder, men vidnet husker ikke i dag, om der har været noget omkring skærpede krav ved eksempelvis ved rådgivning på sådanne møder. Morgen møderne var hver onsdag og havde en fast dagsorden. De enkelte fagområder havde hvert sit nummer på dagsorden. Det overordnede ansvar for kunderådgivning i perioden 2005 til 2008 var formentlig hos [redacted] Spk. medarbejder [redacted]en, der blev afløst af [redacted] VS

Der er måske nogle af de 5.500 kunder, der indskød på garantikapital, som ikke mener at de blev tilstrækkeligt rådgivet, men vidnet har dog ingen eksakt viden herom.

Vidnet [redacted] VS har forklaret, at han arbejdede i Løkken Sparekasse til den lukkede. Han arbejde i starten som områdechef og havde en del kundekontakt. De sidste 2 år fra 2007-2008 var han markedschef. Vidnet beskæftigede sig med salg og markedsføring og havde også en del ad hoc opgaver. Han var blandt andet med til at ajourføre og tilrette salgsbrochurer og annoncemateriale. Han var også med til at revidere materiale vedrørende ansvarlig garantikapital. Der skete nogle ændringer af indholdet under vejs, men ellers var det grundlæggende det samme. Det var ikke umiddelbart vidnets opgave at være involveret i interne instrukser til medarbejderne omkring tegning af garantikapitalen. Vidnet fik det dog som en slags ad hoc opgave at udfærdige noget materiale til morgenmøder som en PowerPoint version. Det var lovteksten med vidnets kommentarer. Vidnet kan genkende bilag V på side 167 i dokumentsamlingen. Det var det, der blev brugt til

morgenmøderne, eller når rådgiverne var til stede. Det var vigtigt, at medarbejderne havde kendskab til produkterne, og det var også vigtigt, at der var kendskab til rådgivningsforpligtigelsen. Vidnet kender ikke til eksempler på nogen der har tegnet ansvarlig garantikapital uden at have været rådgivet om risikoen for tab.

Når man nytegnede fik man udleveret en speciel kvittering og også vedtægter. Tidligere i gamle dage var der egentlig garantbeviser. Kvitteringerne afløste disse garantbeviser. Bilag 12 i dokumentsamlingen viser et eksempel på en sådan kvittering. Det er ikke vidnets opfattelse, at den PowerPoint version med retningslinjer som han foreviste, var kompliceret eller svær at forstå for medarbejderne.

På et tidspunkt husker vidnet, at der kom besøg fra Finanstilsynet. Der kom 4 kvindelige medarbejdere, og Løkken Sparekasses forhold blev drøftet over en formiddag. Der var en snak om tingene. Vidnet og andre medarbejdere gik så ud. Der var en pause, hvorefter der var et afslutningsmøde. Tilsynet pegede på nogle ting, der ikke var i orden, men det var ikke forhold som vidnet opfattede som alvorlige ting. Så kom rapporten, som havde et ganske anderledes indhold, end det, der var tilkendegivet mundtligt. Der var en oprørt stemning i Løkken Sparekasse. Vidnet forfattede også et brev til tilsynet omkring de store forskelle i den mundtlige og skriftlige rapport, men det var tilsynet slet ikke lydhør overfor. Vidnet erindrer navnet [redacted] og mener, at det kan have været i forbindelse med, at han som klageansvarlig modtog en klage fra sagsøgerne. Ellers husker han ikke at have været involveret konkret i deres sag. Vidnet har ikke været involveret i garantikapitallån og i udviklingen i produktet som sådan. Der var i perioden 2005 til 2008 generelt et lavt renteniveau, og det var noget kunderne havde fokus på. Løkken Sparekasse havde på et tidspunkt børneopsparingskonti med høj rente og uden vilkår i øvrigt. Der kom så mange kunder til, og derfor lavede man en kobling således, at man også skulle tegne noget ansvarligt garantikapital. Der var meget arbejde med de mange børneopsparingskonti. Af andre produkter var også en lønkonto med kredit tilknyttet og denne var også betinget af, at der blev tegnet ansvarlig garantikapital. Vidnet er ikke helt klar over, hvorledes væksten var i kapitalindskud i 2005 til 2008, men vidnet kan sige, at man på et tidspunkt forhøjede indskuddet til 250.000 kr.

Parternes synspunkter

Sagsøgerne har i påstandsdokument af 9. november 2012 til støtte for den principale påstand gjort gældende, at

- Garantikapitallånene blev udelukkende optaget som følge af, at indskuddet den 17. september 2008 ikke blev udbetalt af Løkken Sparekasse i overensstemmelse med opsigelsen

- Der er således tale om konnekse fordringer.

- Alle modregningsbetingelser var opfyldt på tidspunktet for modregningserklæringen den 9. marts 2009.

- Modregning var ikke udelukket som følge af modfordringens "særlige karakter", når der er tale om konneks modregning.

- Under alle omstændigheder var modfordringens "særlige karakter" ophørt på tidspunktet for modregningserklæringen, da indskuddet på dette tidspunkt var opsagt og opsigelsesperioden udløbet.

- Sagsøgte har forholdt sig passiv over for sagsøgernes modregningserklæring i mere end et år, ligesom sagsøgte ikke har reageret på sagsøgernes gentagne henvisninger til modregningserklæringen ved modtagelse af kontoudskrifter mv.

- Såfremt sagsøgte var af den opfattelse, at garantikapitallånene ikke kunne indfries ved sagsøgernes modregning, må det – særligt under de givne ekstraordinære omstændigheder – forlanges, at sagsøgte havde reageret uden ugrundet ophold over for modregningserklæringen.

- Sagsøgte på denne baggrund har fortabt muligheden for at gøre indsigelse mod modregningen.

- Modregning har virkning ex tunc (med tilbagevirkende kraft) til det tidspunkt, hvor fordringerne stod modregnelige over for hinanden, det vil sige det tidspunkt efter udløbet af opsigelsesperioden for indskuddet, hvor sagsøgerne optog garantikapitallånene.

- Sagsøgte er således ikke berettiget til rente af garantikapitallånene, idet den foretagne konnekse modregning har virkning fra optagelsen af garantikapitallånene.

- Det skal ikke under de foreliggende omstændigheder komme sagsøgerne til skade, at sagsøgerne efter modregningen tillige for en sikkerheds skyld indgav klage til Pengeinstitutankenævnet for at skabe sig den bedst muligt retsposition for det tilfælde, at modregningen senere måtte vise sig ikke at være berettiget.

Sagsøgerne har til støtte for den subsidiære påstand anført, at

- Sagsøgerne ved indskuddet den 17. september 2008 ikke modtog skriftligt materiale, hverken kvittering, vedtægter, almindelige betingelser eller andet.

- Løkken Sparekasse var bekendt med, at de pågældende midler hidrørte fra et af sagsøgerne optaget lån.

- Løkken Sparekasse var bekendt med, at der var tale om en rent midlertidig

placering af de lånte midler i en 3-måneders periode, indtil sagsøgerne skulle afregne sidste rate af entreprisesummen for deres nybyggeri.

- Løkken Sparekasse ikke oplyste, at garantikapitalen var ansvarlig kapital, som man risikerede at miste i tilfælde af, at Løkken Sparekasse måtte komme i økonomiske problemer, herunder at indskuddet ikke ville være dækket af indskydergarantifonden.

- Løkken sparekasse forbrød sig mod den dagældende bekendtgørelse nr. 1222 af 19. oktober 2007 om god skik for finansielle virksomheder mv., §§ 8 og 9, hvorefter den finansielle virksomhed blandt andet skal anmode kunden om at oplyse om sin økonomiske situation, sit formål med at få ydelsen leveret og om sin risikovillighed, før der rådgives, og efter bekendtgørelsens § 9 skal rådgivningen tage udgangspunkt i disse oplysninger og det kendskab, den finansielle virksomhed i øvrigt har til kundens forhold.

- Løkken Sparekasse gav sagsøgerne det råd, at sagsøgerne samtidig med indskuddet kunne opsige indskuddet til udbetaling 3 måneder senere.

- Løkken Sparekasse i forbindelse med aftalen en udbetaling den 17. december 2008 undlod at oplyse om, at Løkken Sparekasse (efter sparekassens egen opfattelse) under nærmere angivne omstændigheder kunne undlade at opfylde aftalen om udbetaling.

- Såfremt sagsøgerne var blevet gjort bekendt med dette, ville sagsøgerne selvsagt ikke have foretaget indskuddet, når det var tale om lånte midler, der skulle anvendes til betaling over for tredjemand tre måneder senere.

- Der forelå hos Løkken Sparekasse en særlig viden om sagsøgernes forhold og formålet med indskuddet og en konkret rådgivningssituation, hvor sparekassen dels undlod at oplyse sagsøgerne om risikoen for tab og dels gav dem misvisende rådgivning i forbindelse med opsigelsen af indskuddet til udbetaling 3 måneder senere.

- Løkken Sparekasse i denne forbindelse burde have rådgivet sagsøgerne nøje om risikoen forbundet med indskuddet som garantikapital set i forhold til merafkastet sammenlignet med alternativerne, herunder at indskyde blot kr. 4.000 som garantikapital og dermed få mulighed for risikofrit og uden binding at indskyde kr. 400.000 på en såkaldt garantkonto til en rente på 4,00 % p.a., jf. bilag 3.

- Hvis disse oplysninger var kommet frem, må det være hævet over enhver tvivl, at sagsøgerne ikke ville have taget denne risiko for at opnå merrente i størrelsesordenen 1,75 %, jf. stævningen, pkt. 2.2, 5. afsnit.

- I den foreliggende situation stod en merrente på blot 1,75 % p.a. i en 3 måneders periode ikke i et rimeligt forhold til den risiko, der var forbundet

med at indskyde hele beløbet som garantikapital.

- Det må have været åbenbart for Løkken Sparekasse, at sagsøgerens midlertidige placering af midlerne skulle være risikofri, og at midlerne skulle være garanteret til rådighed den 17. december 2008.

- Løkken Sparekasse på det pågældende tidspunkt må have været eller burde have været vidende om, at Løkken Sparekasse var i en situation, hvor risikoen forbundet med indskud af garantikapital var væsentligt forhøjet.

- Løkken Sparekasse undlod at orientere sagsøgerne om denne forhøjede risiko.

- Selv efter indførelsen af "det midlertidige stop for indløsning af garantikapital" beroligede en medarbejder hos Løkken Sparekasse sagsøgerne med, at der ikke var problemer med likviditeten eller andet, og at stoppet for indløsning af garantikapital udelukkende var indført i solidaritet med andre sparekasser.

- Den af sagsøgte fremlagde Power Point-præsentation (bilag V) er uden betydning for sagen. Der er ingen basis for umiddelbart at lægge til grund, at Løkken Sparekasses medarbejdere i den konkrete situation har rådgivet i overensstemmelse med indholdet af præsentationen.

- Sagsøgte må på sædvanligvis dokumentere, hvilken rådgivning der konkret måtte være ydet over for sagsøgerne i forbindelse med indskuddet 17. september 2008.

- Sagsøgerne har reklameret over for Løkken Sparekasse. Sagsøgerne har henvendt sig telefonisk til Løkken Sparekasse som redegjort for i stævningen, side 3, hvilket vil blive dokumenteret med partsforklaring ved sagens hovedforhandling.

Til støtte for rentepåstanden gøres det gældende, at

- Forfaldsdagen var fastsat i forvejen, jf. rentelovens § 3, stk. 1, idet der var aftalt udbetaling af indskuddet den 17. december 2008,

- der derfor skal beregnes rente af erstatningskravet i henhold til renteloven fra den 18. december 2008.

Sagsøgte har til støtte for påstandene i påstandsdokument af 19. november 2012 gjort gældende,

at sagsøgernes tegning af garantikapital den 17. september 2008 er sket efter udtrykkelig aftale mellem sagsøgerne og Løkken Sparekasse,

at sagsøgerne var klar over garantikapitalens karakter af ansvarlig kapital

og den dermed forbundne risiko for at miste kapitalen ved tegningen den 17. september 2008,

at sagsøgerne hver har modtaget en årsopgørelse indeholdende oplysninger om den af sagsøgerne tegnede garantikapital for årene 2005-2008,

at udtrykket *"Garantikapital"* på tegningstidspunkterne var en almindeligt anerkendt betegnelse for ansvarlig kapital i en sparekasse, og at sagsøgerne således i forbindelse med tegningen af garantikapital den 17. september 2008 allerede som følge af Løkken Sparekasses anvendelse af betegnelsen *"Garantikapital"* også uden nogen form for yderligere information fra Løkken Sparekasse burde have indset, at garantikapitalen havde en særlig karakter af ansvarlig kapital, som man risikerede at miste i tilfælde af, at Løkken Sparekasse kom i økonomiske problemer,

at Løkken Sparekasse under alle omstændigheder i forbindelse med sagsøgernes tegning af garantikapital den 17. september 2008 samt i forbindelse med sagsøgernes tegninger heraf forud for den 17. september 2008 mundtligt har orienteret sagsøgerne om garantikapitalens særlige karakter af ansvarlig kapital og de hermed forbundne risici ved tegning af garantikapitalen i det omfang, Løkken Sparekasse har været forpligtet hertil,

at der derudover blev udsendt materiale i forbindelse med sagsøgernes tegning af garantikapital den 17. september 2008 samt i forbindelse med sagsøgernes tegninger heraf forud for den 17. september 2008, herunder i form af kvitteringer, overførselskvitteringer, vedtægter og Garantnyt,

at information til sagsøgerne således både er ydet i mundtlig form, men også i skriftlig form, særligt i form af kvitteringer og vedtægter,

at sagsøgerne allerede på baggrund af ordlyden af de af sagsøgerne modtagne kvitteringer burde have indset garantikapitalens karakter af ansvarlig kapital og den hermed forbundne risiko for at miste kapitalen,

at sagsøgerne ved deres tegning af garantikapital den 17. september 2008 allerede på baggrund af den af Løkken Sparekasse ydede rådgivning og det fremsendte materiale ved sagsøgernes tidligere tegninger af garantikapital burde have indset garantikapitalens karakter af ansvarlig kapital og den hermed forbundne risiko for at miste kapitalen,

at Løkken Sparekasses rådgivning af sagsøgerne om vilkårene for og karakteren af garantikapital hos Løkken Sparekasse til enhver tid har været retvisende og fyldestgørende,

at der er formodning for, at enhver rådgivning fra Løkken Sparekasses medarbejdere i forbindelse med sagsøgernes tegning af garantikapital den 17. september 2008 er sket i overensstemmelse med de retningslinjer, der fremgår af bilag U,

at sagsøgerne som følge af deres flerårige status som garanter i Løkken Sparekasse med dertil knyttede særlige rettigheder i relation til information om Løkken Sparekasses økonomiske status og indflydelse på den overordnede ledelse af Løkken Sparekasse burde have indset, hvordan deres indskud af garantikapital den 17. september 2008 adskilte sig fra almindelige indlånskonti, herunder for så vidt angår risikoen for tab,

at sagsøgerne som minimum burde have undersøgt forholdet nærmere, såfremt disse var i tvivl om garantikapitalens nærmere karakter ved tegningen den 17. september 2008,

at sagsøgerne selv bærer risikoen for eventuelle urigtige forudsætninger for tegningen af garantikapital den 17. september 2008,

at Løkken Sparekasse ikke har handlet i strid med "Bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder" eller øvrige offentligretlige forskrifter i forbindelse med rådgivningen af sagsøgerne,

at en eventuel tilsidesættelse af "Bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder" under alle omstændigheder ikke er udtryk for en culpøs handling,

at der ikke foreligger særligt skærpende omstændigheder, herunder at det er uden betydning, at tegningen blev foretaget med lånte midler, der skulle placeres midlertidigt,

at Løkken Sparekasse ikke har handlet ansvarspådragende i forhold til sagsøgerne,

at der ikke foreligger den fornødne årsagsforbindelse og adækvans imellem sagsøgernes tab og en eventuel ansvarspådragende adfærd fra Løkken Sparekasses side,

at et eventuelt erstatningskrav må nedsættes helt eller delvist på grund af den af sagsøgerne udviste egen skyld, og

at sagsøgerne ikke har reklameret rettidigt over for Løkken Sparekasse, og således allerede af denne grund er afskåret fra at gøre indsigelse gældende i relation til et eventuelt erstatningsansvar for Løkken Sparekasse.

Garantikapitallån

at sagsøgerne har erkendt, at de hæfter for de forpligtelser, der følger af de af sagsøgerne udstedte gældsbreve, der ligger til grund for de af Løkken Sparekasse ydede garantikapitallån til sagsøgerne,

at garantikapitallånene ubestridt er gyldige og består med en hovedstol og påløbne renter pr. 28. september 2011 stor kr. 216.789,00 for hvert lån, jf. bilag S, dog således, at sagsøgerne har gjort gældende, at disse er indfriet ved modregning,

at aftale om indskud af ansvarlig lånekapital, såkaldt mezzaninkapital, er udtryk for en generel tilbagetrædelse i forhold til debitors andre kreditorer,

at sagsøgerne har fået en modydelse for deres øgede risikoposition,

at Løkken Sparekasse inden udløbet af sagsøgernes opsigelsesfrist på garantikapitalen den 18. december 2008 med rette indførte stop for udbetaling af garantikapital, hvormed sagsøgernes garantikapital forblev indestående som ansvarlig kapital i Løkken Sparekasse,

at sagsøgerne således ikke den 9. marts 2009 eller senere kunne foretage modregning som følge af garantikapitalens særlige karakter af mezzaninkapital, idet den ansvarlige lånekapital herved ville kunne blive fyldestgjort gennem modregning i strid med tilbagetrædelsesløftet,

at optagelsen af garantikapitallånene ikke udspringer af den indgåede aftale om indskud af garantikapital, men alene på baggrund af tilbud herom fra Løkken Sparekasse, der muliggjorde opfyldelse af sagsøgernes forpligtigelse i forbindelse med byggeriet,

at der ikke er tale om konnekse fordringer,

at fordringerne på garantikapital ikke var afviklingsmodne på tidspunktet for afgivelsen af modregningserklæringen,

at betingelserne for modregning af garantikapital og garantikapitallån således ikke var til stede ved modregningserklæringens afgivelse ved brev af 9. marts 2009,

at sagsøgerne ikke har indrettet sig på, at garantikapitallånene er indfriet,

at sagsøgte ikke har givet sagsøgerne en begrundet formodning om, at garantikapitallånene var indfriet ved modregning,

at sagsøgte ikke havde pligt til at reagere over for sagsøgernes

modregningserklæring af 9. marts 2009,

at sagsøgte reagerede i rimelig tid efter sagsøgernes henvendelse den 22. december 2009, hvor sagsøgerne gjorde opmærksom på, at de fortsat mente, at der var foretaget modregning,

at kravenes eventuelle konneksitet samt sagsøgtes eventuelle passivitet er uden betydning for sagsøgernes adgang til modregning i garantikapitalen, da garantikapitalens særlige karakter af ansvarlig kapital under alle omstændigheder udelukker dette,

at garantikapitallånene således ikke er indfriet ved modregning,

at sagsøgerne ikke har noget erstatningskrav på Løkken Sparekasse, jf. punkt 2.1, der kan anvendes til modregning i garantikapitallånene, og

at garantikapitallånene dermed fortsat er gældende på de i gældsbrevene aftalte vilkår, og at sagsøgerne derfor er forpligtede til at anerkende, at udeståender i henhold til garantikapitallånene, som ubestridt er opgjort til kr. 216.789,00 for hvert lån pr. 28. september 2011, jf. bilag S, hvortil kommer senere rentetilskrivninger, skal afvikles i overensstemmelse med de gældende vilkår.

Det bestrides,

at den som bilag U fremlagte PowerPoint præsentation er uden betydning for sagen, idet den netop tjener til dokumentation for de interne instrukser til medarbejderne hos Løkken Sparekasse i forhold til deres rådgivning af kunder,

at et eventuelt krav, sagsøgerne måtte have mod sagsøgte, skal forrentes fra den 18. december 2008, og

at renten på garantkonti var 4,00 % p.a. ved indskud af kr. 4.000,00 i garantikapital, og at renteforskellen på garantikapital og på indeståender på garantkonto således ikke var større end 1,75 % p.a., hvilket fra sagsøgernes side er udokumenteret.

Parterne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse hermed.

Rettens begrundelse og afgørelse

Modregning

§ 2 og § 3 i vedtægterne for Løkken Sparekasse har overskriften "Garantikapital".

Af vedtægternes § 3 stk. 2 fremgår, at *"Ingen garanter er forpligtet til at lade sin garantikapital indløse helt eller delvis, og ingen har krav herpå. Sparekassen er kun berettiget til at indløse garantikapital, såfremt antallet af garantistemmer ikke derved bringes under 1.000, og garantikapitalen ikke under 1 mio. kroner og egenkapitalen ikke under kravet i Lov om finansiel virksomhed § 124."*

I de kvitteringer, der blev sendt til sagsøgerne i 2005 og 2007 vedrørende garantindskud, var blandt andet anført, at garantikapitalen hæftede for sparekassens forpligtelser, og at indbetalt garantikapital ikke kunne kræves indløst, men udbetaltes alene efter anmodning, såfremt Løkken Sparekasse samtykkede.

Af ovennævnte følger således, at ingen indskyder af garantikapital havde krav på at få sin garantikapital indløst.

Sagsøgernes indskud på hver 200.000 kr. den 17. september 2008 på de respektive konti for garantikapital indgik således som en del af sparekassens kernekapital. En sådan kapital har en særlig beskaffenhed, og står tilbage for sparekassens simple kreditorer.

Dette støttes af blandt andet juridisk teori, U.1991 B, side 415 og "Ansvarlig lånekapital og tilbagetrædelseserklæringer" af adjunkt Torsten Iversen, LLM, og lektor lic. jur. Lars Hedegaard Kristensen, side 13 og 14.
Af sidstnævnte fremgår, at ansvarlig lånekapital efter sin beskaffenhed står tilbage for simple kreditorer, og at långiver ikke kan bringe sin fordring i henhold til det ansvarlige indskud i modregning, med mindre lånets "ansvarlige karakter" er bortfaldet, eksempelvis hvis kreditorerne er fuldt ud fyldestgjort.

Løkken Sparekasses midlertidige stop for udbetaling af garantindskud blev indført 3. november 2008, og var i overensstemmelse med vedtægterne.

Det midlertidige stop for udbetaling blev efter det oplyste aldrig ophævet.

Selvom sagsøgernes garantindskud var opsagt til udbetaling den 17. december 2008, havde sagsøgerne ikke krav på udbetaling, og beløbene indestod fortsat som ansvarlig lånekapital trods opsigelsen.

Sagsøgerne findes herefter ikke at have godtgjort, at betingelserne for modregning af garantikapitalindskud og garantikapitallån den 9. marts 2009 var til stede allerede henset til garantikapitalens særlige karakter.

Det forhold, at Løkken Sparekasse og senere Løkken Sparbank A/S og Nordjyske Bank A/S udviste passivitet i relation til sagsøgernes modregningserklæring af 9. marts 2009, findes i den sammenhæng uden betydning.

Rådgivningsansvar

Efter det oplyste blev sagsøgerne kunder i Løkken Sparekasse i 2002- 2003. De var aldrig til møder i Løkken Sparekasse og mødte aldrig deres rådgiver [redacted] personligt. Aftaler med denne blev generelt indgået telefonisk, og således at sagsøgerne efterfølgende ville modtage materiale til underskrift, som herefter skulle returneres til sparekassen.

Sagsøgernes indskud på garantikapitalkonti i 2005 og 2007 skete i følge sagsøger [redacted] forklaring efter [redacted] anbefaling fordi kontoen gav en god rente, og uden at der blev ikke nævnt noget om risikoen for tab.

I 2005 og 2007 modtog sagsøgerne ikke garantbeviser i forbindelse med deres indskud, men de fik kvitteringer med indhold som ovenfor beskrevet og formentlig tillige sparekassens vedtægter og Garantnyt.

Vidnet [redacted] har forklaret, at hun ingen erindring har om samtalerne med sagsøgerne i forbindelse med indskud på garantikapitalkonti i 2005 og 2007.

Begge sagsøgere har udtalt, at de ikke var bekendt med, hvad ordet garantikapital dækkede over.

Det er herefter ikke godtgjort, at sagsøgerne i 2005 og 2007 - og inden indskud blev foretaget - blev oplyst skriftligt eller mundtligt om risikoen ved investering i garantikapital, ligesom det heller ikke er godtgjort, at de modtog nogen form for rådgivning med hensyn til selve indholdet af de efterfølgende fremsendte kvitteringer.

Af de af sagsøgerne og vidnet [redacted] afgivne forklaringer fremgår blandt andet, at [redacted] som rådgiver for sagsøgerne i 2008 fulgte byggeprojektet og stod for betalinger af byggerater. Endvidere, at hun efter at have haft sagsøgerne som kunder i gennem flere år, var bekendt med sagsøgernes økonomiske forhold. Hun var herunder også vidende om, at de omhandlede 400.000 kr., som hun den 17. september 2008 indsatte på sagsøgernes konti for garantikapitalindskud, stammede fra realkreditlånet, og at beløbet var øremærket til betaling af sidste byggerate, der forfaldt til betaling i december 2008.

I følge sagsøger [redacted] var det vidnet [redacted] der den 17. september 2008 foreslog indskud på garantikapitalkonti og opsigelse straks uden, at der blev nævnt risiko for tab og risiko for, at udbetaling trods opsigelsen ikke kunne ske den 17. december 2008.
Der blev heller ikke nævnt alternative indsættelsesmuligheder herunder garantkonto, der uden risiko gav en næsten lige så høj rente.

V1

Vidnet [redacted] har ingen klar erindring om, hvad der blev talt om ved vidnets indsættelse af de 400.000 kr. den 17. september 2008, herunder om der blev talt om risiko og alternative indsættelsesmuligheder.

V2

I følge vidnet [redacted] var der formentlig kun ca. 100 af sparekassens ca. 16.000 kunder, der havde garantikapitalindskud på over 200.000 kr. Endvidere, at en kunde, inden indskud blev foretaget, skulle orienteres om, at der var tale om ansvarlig kapital og om risikoen herved. Selvom man som kunde havde indskudt garantikapital tidligere, ville nye indsættelser og i den omhandlede størrelsesorden kræve en grundig samtale med kunden forinden. Garantikapitalindskud var i øvrigt klart mest egnet til langtidsindsættelser. I sagsøgernes tilfælde den 17. september 2008 ville garantkonto i stedet have været velegnet.

Af Finanstilsynets afsluttende konklusioner på undersøgelse i Løkkens Sparekasse af 25. marts 2009 fremgår blandt andet *" Sparekassen oplyste, at det har været almindelig praksis, at kunderne er blevet oplyst om risikoen ved investering i garantikapital samt at garantikapital er ansvarligt indskud, som ikke er dækket af Indskydergarantifonden eller statsgarantiordningen. Dette blev forklaret med, at pengene ville være tabt, hvis " sparekassen gik nedenom og hjem". Sparekassen medgiver dog samtidig, at der ikke havde været særlig fokus på denne risiko i rådgivningen, idet man indtil for kort tid siden anså dette for en hypotetisk risiko."*

Af konklusionen fremgår også blandt andet *" Ved yderligere indskud af garantikapital har man ikke systematisk rådgivet kunderne, ligesom aftalen alene er dokumenteret ved en kvittering på det indskudte beløb.*

Der har vedrørende indskuddet den 17. september 2008 ikke under nærværende sag været fremlagt tilsvarende kvittering som for indskuddene i 2005 og 2007.

På den baggrund findes sagsøgerne at have godtgjort, at der af Løkken Sparekasse i den foreliggende situation blev ydet utilstrækkelig og til dels misvisende rådgivning forinden indsættelsen af de 400.000 kr. som garantikapitalindskud den 17. september 2008.

H

Herunder er særlig henset til det forhold, at sagsøger [redacted] ikke fik rådgivning om risikoen for tab, og om at opsigelsen ikke nødvendigvis sikrede sagsøgerne, at beløbet kunne udbetales igen den 17. december 2008. Endvidere blev der ikke ydet konkret rådgivning om alternative eksisterende indsættelsesmuligheder uden tilsvarende risiko.

Sparekassen har herefter pådraget sig erstatningsansvar, og tabet er det indsatte beløb. Det er ubestridt, at et sådant ansvar er overgået til sagsøgte jf. sagens bilag 1.

Sagsøgernes subsidiære påstand tages herefter til følge. Der findes alene at være grundlag for procesrente fra sagens anlæg.

Sagsøgte betaler 69.370 kr. i sagsomkostninger til sagsøgerne.

Der er herunder tilkendt sagsøgerne 9.900 kr. til dækning af retsafgift, 4.470 kr. til dækning af udgift til materialesamling og 55.000 kr. som passende beløb til dækning af udgift til advokatbistand.

Der er henset til sagens udfald, og der er ved fastsættelsen af beløb til dækning af advokatbistand taget udgangspunkt i de vejledende takster.

Thi kendes for ret:

Inden 14 dage fra dato betaler sagsøgte Finansiel Stabilitet A/S til sagsøgerne [redacted] og [redacted] 400.000 kr. med tillæg af procesrente fra den 10. august 2011.

Inden samme frist betaler sagsøgte til sagsøgerne 69.370 kr. i sagsomkostninger.

Annette Hagdrup

/vick

Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Roskilde, den 20. september 2013.

Sanne Stokholm, kontorfuldmægtig.